

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ

І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ННІ ЛІСОВОГО І САДОВО-ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

НУБІП України

УДК 712.3:635.9 (477.711)

ПОГОДЖЕНО

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Директор ННІ
лісового і садово-паркового
господарства

Завідувач кафедри ландшафтної
архітектури та фітодизайну

НУБІП України

Лакида П. І.

Колесніченко О. В.

« » _____ 2021 р.

« » _____ 2021 р.

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: Проектні пропозиції фітодизайну зон відпочинку торговельного
центру «River Mall» м. Київ вул. Дніпровська Набережна 12

НУБІП України

Спеціальність – 206 «Садово-паркове господарство»

Освітня програма – Садово-паркове господарство

Орієнтовно-освітня програма – освітньо-професійна

Гарант освітньої програми

НУБІП України

д.с.-г. н., професор

Ковалевський С.Б.

(підпис)

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи

д.б.н., професор

Колесніченко О. В.

(підпис)

НУБІП України

Виконала

Міндук Т.В.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ІННІ лісового і садово-паркового господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

ландшафтної архітектури та фітодизайну
д.б.н., професор Колесніченко О.В.

(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис) (ПІБ)

“19” листопада 2020 року

ЗАВДАННЯ

ДО ВИКОНАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТУ

Міщук Тетяні Віталіївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

Спеціальність 206 Садово-паркове господарство
(код і назва)

Освітня програма Садово-паркове господарство
(назва)

Орієнтація освітньої програми освітньо-професійна
(освітньо-професійна або освітньо-наукова)

Тема магістерської кваліфікаційної роботи Проектні пропозиції фітодизайну зон відпочинку торговельного центру «River Mall» м. Київ вул. Дніпровська (Набережна 12. затверджена наказом ректора НУБІП України від “19” листопада 2020 р. № 1826 «С»

Термін подання завершеної роботи на кафедру 06 грудня 2021 р.
(рік, місяць, число)

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи картографічні та історичні дані, фотофіксації, літературні джерела, інтернет-джерела

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Проаналізувати літературні джерела;
2. Проаналізувати сучасний стан інтер'єрів зон відпочинку в торгових центрах за кордоном та в Україні на прикладі відомих ТРЦ міста Києва;
3. Визначити актуальні дизайнерські рішення, які можна використовувати для озеленення торгово-розважальних центрів;
4. Надати проектні пропозиції щодо фітодизайну зон відпочинку торговельного центру «River Mall»

Перелік графічного матеріалу (за потреби)

Дата видачі завдання “19” листопада 2020 р.

Керівник магістерської кваліфікаційної роботи Колесніченко О. В.

Завдання прийняв до виконання Міщук Т.В.

Київ – 2021

НУБІП України

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. ТРЦ - ІСТОРІЯ ВИНЕКНЕННЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН.....	4
1.1. Аналіз та стан озеленення інтер'єрів сучасних ТРЦ Америки.....	10
1.2. Аналіз та стан озеленення інтер'єрів сучасних ТРЦ Європи.....	16
1.3. Аналіз та стан озеленення інтер'єрів сучасних ТРЦ Азії.....	20
1.4. Основні чинники, які впливають на розвиток ТРЦ	25
РОЗДІЛ 2. ОБ'ЄКТ, МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	28
РОЗДІЛ 3. АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ ТРЦ.....	30
3.1. Засоби формування інтер'єру ТРЦ	30
3.2. Функціональне зонування території ТРЦ.....	34
3.3. Пропозиції щодо озеленення зон відпочинку	35
РОЗДІЛ 4. ПРОЄКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ОЗЕЛЕНЕННЯ ЗОН ВІДПОЧИНКУ В ТРЦ «RIVER MALL».....	41
ВИСНОВКИ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	49
ДОДАТКИ.....	54

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РЕФЕРАТ

НУБІП України

Магістерська кваліфікаційна робота містить вступ, чотири розділи, висновки, 21 додаток, 55 ілюстрацій, 3 таблиці, 48 використаних джерел. Обсяг магістерської роботи складає 79 сторінок.

НУБІП України

Об'єктом дослідження є ТРЦ «River Mall» в Києві за адресою вул. Дніпровська Набережна 12. Площа об'єкта становить 140 000 м².

У роботі запропоновано покращення стану озеленення інтер'єру ТРЦ та створення зон для відпочинку відвідувачів.

НУБІП України

Під час аналізу літературних та інтернет-джерел досліджено історичний досвід формування ТРЦ вітчизняного та світового значення, з'ясовано особливості їх планувальної структури й організації, систематизовано класифікаційні ознаки, визначено основні функціональні зони та значення

НУБІП України

елементів озеленення в інтер'єрі об'єктів.

Для виконання поставлених завдань у магістерській кваліфікаційній роботі використано загальнонаукові (аналітичний, систематичний, узагальнення, аналіз, спостереження) та спеціалізовані (картографічний, фотофіксація, натурне обстеження) методи досліджень. Візуалізацію здійснено за допомогою графічних програмних редакторів.

НУБІП України

У процесі проведення натурального обстеження території з'ясовано стилістику інтер'єрів та екстер'єрів ТРЦ, наявність важливих композиційних елементів.

НУБІП України

У ході розробки проєктних пропозицій фітодизайну інтер'єру ТРЦ «River Mall» здійснено розподіл території на функціональні зони, визначено методи створення фітокомпозицій. Створено власний дизайн-проєкт малих архітектурних форм, вертикальних і горизонтальних фітокомпозицій за використання тропічних та субтропічних рослин.

НУБІП України

Ключові слова: атриум, інтер'єр, композиційний аналіз, озеленення, фітодизайн, функціональне зонування.

НУБІП України

ВСТУП

Актуальність теми. З кожним роком будується все більше торгово-розважальних центрів і вони стають не тільки місцем, де відвідувачі можуть купувати необхідні їм речі. Люди приходять туди відпочити, переглянути фільми, випити кави та весело провести своє дозвілля. Компанії, які будують ТРЦ, приділяють велику увагу не тільки формі будівлі, її зовнішньому вигляду та дизайну приміщення, а й озелененню інтер'єра. Адже від того, наскільки цікавий проект, залежить багато факторів, основний з них це – емоційний стан відвідувачів. Оформлення ТРЦ є важливою складовою, яка дає можливість залучити нових покупців та, тим самим збільшити його дохід.

Сучасним і популярним методом озеленення інтер'єрів стає фітодизайн введення рослин в дизайн інтер'єрів різних за функціональним призначенням просторів з урахуванням їхніх біологічних, екологічних та естетичних особливостей. Фітокомпозиції використовують для декорування та візуального зонування просторів, створення естетично-привабливої атмосфери. Створення комфорту для відвідувачів є важливою складовою концепції функціонування ТРЦ, тому застосування озеленення в інтер'єрі має високий рівень актуальності.

Проблема полягає в тому, що в Україні доволі обмеженим є застосування живих рослин в дизайні інтер'єру громадських просторів. Більшість надає перевагу штучним рослинам або взагалі не застосовує фітодекорування в дизайні.

Метою роботи є визначення методів озеленення дизайну інтер'єрів торгово-розважальних центрів. Для досягнення даної мети поставленні такі завдання:

- 1) проаналізувати сучасний стан інтер'єрів зон відпочинку в торгових центрах за кордоном та в Україні на прикладах відомих ТРЦ міста Києва;
- 2) визначити актуальні дизайнерські рішення, які можна використовувати для озеленення торгово-розважальних центрів;

3) надати проєктні пропозиції щодо фітодекорування зон відпочинку в ТРЦ «River Mall».

Об'єкт дослідження – архітектурно-планувальна організація ТРЦ.

Предмет дослідження – зони відпочинку ТРЦ «River Mall».

Наукова новизна роботи полягає у тому, що в роботі: наведено характерні особливості класифікацій торгово-розважальних центрів; досліджено історичний розвиток ТРЦ; охарактеризовано особливості проектування інтер'єрів торгово-розважального центру, визначено нові тенденції в проектуванні сучасних інтер'єрів торгово-розважальних центрів та надано власні пропозиції щодо фітодекорування зон відпочинку.

Методика досліджень ґрунтується на використанні системного підходу у вирішенні поставлених завдань. Для цього серед загальнонаукових методів використано: аналітичний та систематичний методи при дослідженні

літературних джерел, метод узагальнення та аналіз проєктних матеріалів для прийняття проєктних рішень та формування висновків і тверджень. Метод спостереження використано для вибору та аналізу зон відпочинку ТРЦ.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 1

ТРЦ - ІСТОРІЯ ВИНЕКНЕННЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН

Торгівля завжди була тісно пов'язана з історією міст. Оскільки саме вона є основним фактором, що призводило до створення міст [2].

Осередками великих міст ставали перетини торговельних шляхів, де зазвичай проходили основні аспекти міського життя: люди ділилися своїми ідеями, новинами, плітками, вели розмови та просто відпочивали. Вже в III тис. до н. е. розвивались такі відомі міста: Мемфіс, Вавилон, Карфаген, Афіни.

ТРЦ є сучасним типом будівлі, який передає давні традиції міського життя. Якщо аналізувати торговий центр, як закритий простір для торгівлі, то історію походження їх можна прослідковувати із часів створення великих базарів та критих ринків в давнині. Прикладами таких базарів є збудований у X ст. критий базар Ісхафану у Ірані та збудований у XV ст. і функціонуючий до сьогодні базар Капали Чарши у Стамбулі [16].

Відмінністю торгових центрів (ТР) від торгово-розважальних центрів (ТРЦ) є наявність, окрім торговельних послуг, ще таких зон як: відпочинкова, розважальна, харчова. Раніше такими будівлями були універмаги, галереї, та пасажі, що з'явилися за два століття до появи сучасних ТРЦ. Першим кроком у створенні торгових центрів стало виникнення у великих містах у XVIII ст.

пасажів та галерей. Такі типи будівель стали перекритими торговими вулицями.

Активний розвиток таких ремесл, як склоробство та металобудівництво дозволило створити скляну стелю, яка зможе поєднати між собою алеї та проспекти, окремі магазини та інші заклади. Цей спосіб торгівлі одразу став популярним, оскільки скляний дах створював комфорт та певну атмосферу для відвідувачів.

Одна з найвідоміших галерей, яка значно вплинула на подальший розвиток галереї, пасажів та сьогоднішніх торгових центрів – «Galeries de Bois» в Парижі.

Ця галерея у 1790 році поєднала в собі два крила палацу кардинала Рішельє –

палацу Рояль. Вона складається факхверкової конструкції, під скляною стелею та магазинів у три ряди. У 1829 році галерею було зруйновано та переобладнано у «Galerie d'Orléans» (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Galeries de Bois, Париж [40]

У 1847 році архітектором Жан-П'єром Клуазенаром була спроектована у Брюсселі «Galeries Royales Saint-Hubert». Ця галерея також відіграє роль архітектурної та історичної пам'ятки бельгійської столиці. В собі галерея містить ще декілька галерей під скляним дахом. Планувальна структура галереї формується за структурою вулиць, які між собою поєднані.

До сьогоднішнього дня є відомою галерея «Galleria Vittorio Emanuele II» у Мілані її архітектор Джузеппе Менгоні. Складається вона двох аркад зі скляним склепінням, галерея з'єднує собою дві відомі пам'ятки у Мілані – площу Дуомо і площу Ла-Скала. Висота «Galleria Vittorio Emanuele II» 32 метри (чотири поверхи) на сьогодні в ній знаходяться багато кафе та барів, а також готель. Особливістю естетички – золотисті вивіски на чорному фоні (рис. 1.2.) [15].

Рис. 1.2 Galleria Vittorio Emanuele II, Мілан, 1880 р. [15]

В Україні відомим пасажем був «Пасаж Миколяща», збудований у 1898–1900 роках в Львові. Побудовою займалася будівельна фірма Івана Левинського за спільним проектом І. Левинського та А. Захарієвича. Особливість пасажу – об'єднання вулиць Коперника та Сінкевича за допомогою скляного даху. Просторова композиція виконана в зрівноваженій асиметрії, в оформленні інтер'єру використано твори прикладного та декоративного мистецтва (рис. 1.3).

Рис. 1.3 Пасаж Миколяща, Львів 1900 р. [26]

На заміну галереям та пасажам у XIX ст. з'являються універмаги. З розвитком технічного прогресу людство вигадує нові прилади, як ескалатор, телефон, електрична каса і усі вони, за досить короткий період, почали використовуватися в універмагах і залишилися такими для ТРЦ [18].

Перші універмаги у Європі будуються у другу половину XIX ст. У Лондоні відкривається універмаг «Harrod's», планувальна структура універмагу є коридорною, загальна площа становить 90 000 м², де містяться аптека, ресторани, бібліотека та власний банк. В ньому проводять чайні церемонії, дегустації, фестивалі і покази мод (рис. 1.4) [14].

Рис. 1.4. Універмаг «Harrod's» у Лондоні [14]

У Парижі перший універмаг побудовано у 1852 році. Це був невеликий магазин з площею 20 м² але його власник Аристід Бусико об'єднав розташовані по місту окремі магазиники і ввів новаторські рішення: в його універмазі вперше застосовуються послуги повернення товару, доставки, а також фіксована ціна. Власник створив вдалий маркетинговий хід, він дозволив відвідувачам торкатися та приміряти товар, а для залучення покупців з дітьми у четвер малим відвідувачам роздавали листівки з цікавими історіями і кульки з рекламою універмага [17].

«Macy's» з'явився у 1858 році у Нью-Йорку, площа становить 198 500 м² і до сьогодні є найбільшим універмагом в світі [19]. Містить в собі десять поверхів, фактично розділений на дві частини, одна повністю торгова, інша містить заклади громадського харчування. В цьому універмазі було запроваджено нововведення, які застосовуються і в сучасних торгових центрах, наприклад підсвічування вітрин для привертання уваги клієнтів, повернення коштів за товар і сортування речей за розміром (рис. 1.5) [9].

Рис. 1.5. «Macy's» у Нью-Йорку [9]

Перевагами в універмазі стала організація його простору. Запровадилося чергування торговельних рядів з магазинами, проходів між ними. Його фішкою стали різного роду акції, шоу, роздача реклами та брошур, це все зберіглося і до нашого часу і є однією з частин торгівлі.

Сучасний торгово-розважальний центр поєднує в собі загальні риси як і пасажу так і універмагу. Вертикальні та горизонтальні комунікації, коридорний тип планування, організація комунікативного простору навколо атриуму чи вертикальних комунікацій, скляний дах атриумів чи галерей; оснащення малими архітектурними формами та зеленими насадженнями; створення рекреаційних зон; проведення мистецьких заходів. У торговому центрі вображаються всі функції універмагу та пасажів: розважальні, громадського харчування, комерційні та рекреаційні.

Зі стрімким розвитком міст та збільшенням населення, постали деякі проблеми з розташуванням ТРЦ, адже відвідувачі змушені були їхати до центру аби зробити певні покупки, розважитися та відпочити, що спричиняло масові перенавантаження доріг, брак паркувальних місць, обмежений доступ до громадських будівель та споруд. Вирішенням такої проблеми стало перенесення ТРЦ на окраїну міст. Проте це створило зворотній ефект – мешканці їхали на периферію міста тим самим створюючи корки [3].

«Southdale Center» у Мінеаполісі штат Міннесота - перший класичний ТРЦ запроектований у 1956 році Віктором Грюеном. Його ідеєю було поєднати між собою декілька просторів – комунікативний, розважальний, громадський та торговельний. З часом почало відкриватися багато подібних торгових центрів, що призвело до великої конкуренції та зникненню банкрутувавших ТРЦ [20].

У Європі розвиток ТРЦ почався набагато пізніше. Праобразом сучасних торгових комплексів були центральні площі міст де вирувало середньовічне життя, тому європейський досвід базується на американському досвіді побудови ТРЦ.

Дослідники ICSC Україна Research Group за функціональним призначенням поділяють ТРЦ на традиційні та спеціалізовані, за площею:

-малі (5-20 тис. м²),

-середні (20-40 тис. м²),

-великі (40-80 тис. м²),

-на дуже великі (понад 80 тис. м²).

За категоріями на: комплекси, повсякденно-товарні і альтернативно-товарні. Перша категорія – це ТРЦ в спальних районах, частіше з якірним супермаркетом / гіпермаркетом, товарів для тварин, крамницями побутової техніки та ін. Другої категорії - не мають великих якірних орендарів, частіше з крамницями дитячими товарами, одягу, взуття і розташовані в центральній частині міста [1].

За конструкцією та зонуванням торговельно – розважальні центри діляться на:

- об'єднані або розташовані поруч або між житлових комплексів;

- об'єднані або примикають до транспортних вузлів;

- багаторівневі ТРЦ з вертикальним зонуванням та групуванням закладів за типами надаваних послуг.

Існує ще кілька типів торгових центрів:

НУБІП УКРАЇНИ

-аутлет-центр і тематичний центр (з розважальною та без розважальної домінант);

-ритейл-парк (великий, середній і малий).

Згідно з дослідженням ICSC, більшість торгових платформ в Україні

НУБІП УКРАЇНИ

представлена в таких форматах:

-традиційний / великий (27,9 % орендованої площі всіх торгових центрів),

-традиційний / середній» (23,2 %),

-традиційний / малий / з повсякденно товарної домінантою (24,7 %).

НУБІП УКРАЇНИ

1.1. Аналіз та стан озеленення інтер'єрів сучасних ТРЦ Америки

«Mall of America» Блумінгтон, штат Мінесота

НУБІП УКРАЇНИ

Він був відкритий у 1992 році і є сьомим за величиною торговим центром у світі та найбільшим у західній півкулі. Загальна площа торгового центру складає 452 000 м². Торговий центр майже симетричний, з приблизно прямокутним планом поверху. Більше 530 магазинів розташовані вздовж трьох рівнів пішохідних доріжок з боків прямокутника, з четвертим рівнем на східній стороні. Чотири якірні універмаги розташовані по кутах. Торговий центр розділений на чотири зони. Кожна з цих зон має свій власний декоративний стиль, поки серія ремонтів з 2010 по 2015 роки не привела до єдиного та більш розкішного стилю, а також збіглася з першим великим розширенням торгового центру. Фудкорт торгового центру знаходиться на третьому поверсі. ТРЦ містить тематичний парк атракціонів Nickelodeon Universe, а також великий акваріум у вигляді тунелю Sea Life Minnesota Aquarium.

НУБІП УКРАЇНИ

Функціональне зонування ТРЦ вертикальне, стилістика стримана, переважають холодні відтінки (білий, сірий з дзеркальними елементами для візуального збільшення простору), елементи озеленення живими або штучними рослинами в інтер'єрі відсутні (рис. 1.6).

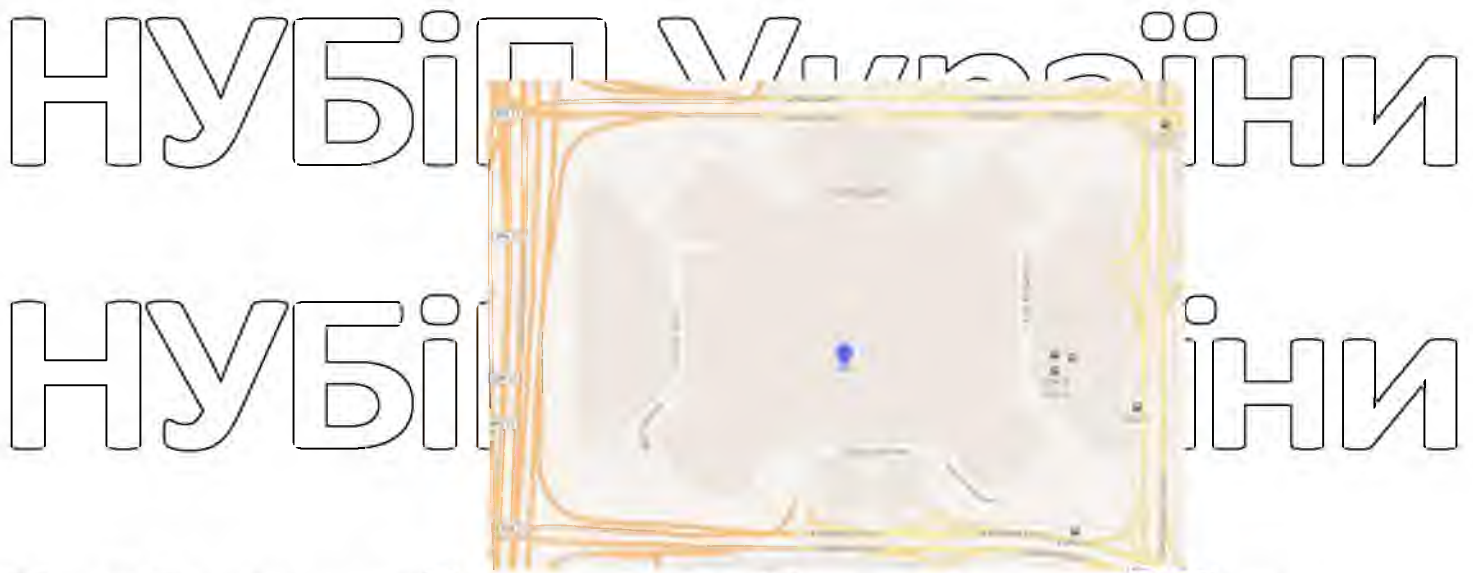

Рис. 1.6. Розміщення ТРЦ «Mall of America» на карті [33]

«King of Prussia Mall» м. Верхній Меріон, штат Пенсильванія

Є третім за величиною торговим центром у США з точки зору валової оренди. Торговий центр, відкритий у 1963 році, складався з двох окремих будівель, відомих як The Plaza і The Court, до серпня 2016 року, коли було завершено велике розширення, і обидві будівлі наразі з'єднані, щоб створити один масивний торговий центр. Загальна торгова площа становить 259500 м², містить два поверхи. Торговий центр King of Prussia стоїть на якорях Nordstrom, Macy's, Neiman Marcus, Bloomingdale's, Dick's Sporting Goods та Primark, а також різноманітного торгового комплексу з більш ніж 450 магазинів, включаючи колекцію розкішних роздрібних торговців. Річний обсяг продажів ТРЦ становить 1,1 млрд доларів. Вибір міжнародних ресторанів доступний у чотирьох фуд-кортах та у більш ніж 40 закладах простого та вишуканого харчування.

Функціональне зонування ТРЦ горизонтальне, стилістика також стримана, переважає білий колір, але інтер'єр не є холодним, а навпаки комфортним за рахунок освітлення теплого тону, використання темних кольорів: чорного, коричневого, бежевого. На одному з поверхів присутні невеликі конструкції з живими декоративно-листяними та красиво квітучими рослинами, елементи озеленення (рис. 1.7).

Рис. 1.7. Розміщення ТРЦ «King of Prussia Mall» на карті [34]

«South Coast Plaza» у Коста-Меса, Каліфорнія

Найбільший торговий центр на західному узбережжі Сполучених Штатів, його продажі понад 1,5 мільярда доларів на рік були найвищими в Сполучених Штатах. South Coast Plaza досі є приватною власністю родини Сегерстром (і другий за величиною сімейний центр у Сполучених Штатах після Mall of America, і тому є одним із небагатьох ТРЦ, які не були придбані в Інвестиційний фонд нерухомості. Торговий центр має близько 260 тисяч квадратних метрів валової орендної площі та понад 270 магазинів, що робить його одним з найбільших торгових центрів США. У 2006 році South Coast Plaza почалася реконструкція і ТРЦ зазнав інтенсивного оновлення. Італійський мармур із слонової кістки замінили на оригінальну бордову кахельну підлогу, а травертин обрамлював елементи води та фонтану. Сучасна бронза замінила застарілі латунні бічні перила та всю фурнітуру дверей/ліфтів, замінили також і сам скляний ліфт. Реконструкція завершилася вчасно до 40-ї річниці South Coast Plaza, восени 2007 року. В озеленення ТРЦ використовують живі рослини в горщиках, а також в зонах відпочинку. В головному холі розташовані квітники з використанням пальм у поєднанні з красиво квітучими рослинами (рис. 1.8).

Рис. 1.8. Розміщення ТРЦ «South Coast Plaza» на карті [38]

«The Crystals», Невада

The Crystals - це елітний торговий центр у комплексі CityCenter на Лас -Вегас -

Стріп у Парадайсі, штат Невада . Торговий центр площею 24 373,5 м² містить

роздрібні магазини високого класу, ресторани високої кухні, художні галереї, вишукані офіси та допоміжні зони. Універмаг в чемак, але є 56 ексклюзивних

бутиків, таких як Gucci, Harry Winston, Cartier, Prada, Hermes, Louis Vuitton і

Versace. був створений видатними архітекторами - Девідом Роквелл і Деїніелом

Либескинд, яким вдалося розробити спорудження, що об'єднало в собі дизайн,

мистецтво і досвід. Функціональне зонування ТРЦ горизонтальне, стилістика

сучасна з незвичними арт об'єктами – металева конструкція у вигляді дерева, яка

виконує роль підставки для горщиків рослин, інтер'єр виконаний в світлих,

холодних тонах, елементи озеленення присутні у вигляді яскравих квітників з

квітучих рослин (рис. 1.9).

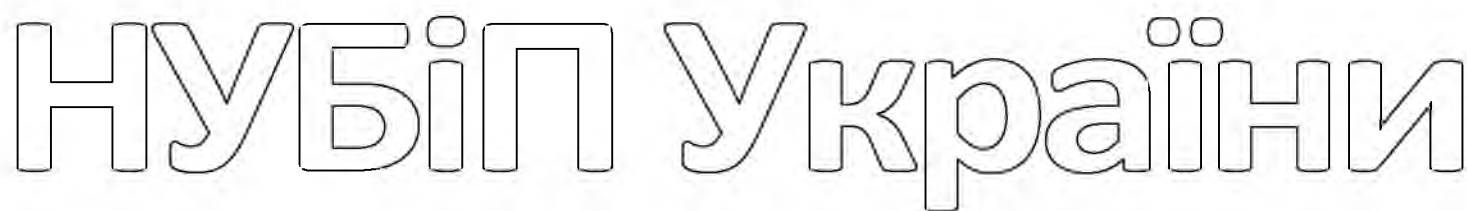

Рис. 1.9. Розміщення ТРЦ «The Crystals» на карті [37]

«West Edmonton», Канада

Торговий центр, розташований в Едмонтоні, Альберта. Це другий найвідвідуваніший торговельний центр в Канаді, 23 по величині в світі (поряд з

The Dubai Mall) від загальної орендованої площі. Наразі це другий за величиною

торговий центр у Північній Америці після Mall of America. Торговий центр був

заснований братами Гермезіан, які емігрували з Ірану в 1939 році. Його основні

якори - London Drugs, La Maison Simons, The Brick, Toyota і Winners. В ньому

знаходяться такі розважальні майданчики:

- світовий аквапарк - другий за величиною критий аквапарк у світі, побудований у 1985 році, його площа становить 20 903 м². У парку є найбільший у світі критий басейн із хвилями;

- Ice Palace - це зменшена версія льодового майданчика Національної хокейної ліги, розташованого в центрі торгового центру;

- WEM's Adventure Golf - це 18-лункове поле для міні-гольфу. Поле для міні-гольфу спочатку було відоме як Pebble Beach Mini Golf і було розроблено як версія для міні-гольфу Pebble Beach Golf Links. У середині 1990-х курс був оновлений і отримав тему професора WEM.

Торговий центр також включає кілька «тематичних зон»:

BRBN ST. (Бурбон-стріт): представлений клуби та ресторани в обстановці під впливом Нового Орлеана. Тут розташовано кілька ресторанів і клубів.

Освітлення в цій зоні навмисно приглушене, щоб імітувати нічну атмосферу. Територія розташована таким чином, що її можна закрити від решти торгового центру, що дозволяє проводити спеціальні заходи, а заклади залишаються відкритими після закриття решти торгового центру. У рамках реконструкції ТРЦ у 2011-2014 роках цю територію відремонтували, а Бурбон-стріт перейменували на RRBN ST.

Бульвар Європи: еклектичні магазини в районі, створеному так, щоб виглядати як європейський вуличний пейзаж. Тут знаходяться Europa Watch & Jewelry, Fleurs Flowers, Opulence, G-Star Raw, Plush Skateboard Shop, Dr. Martens, V3, Cafe Levi, FYidoctors, Frank & Oak, Yashin, Stitch It, а також кілька конференц-залів, які можна орендувати. Присутні також живі рослини, які максимально наближують інтер'єр до вуличного.

«Китайський квартал»: район з азіатською тематикою, який розміщений супермаркетом T&T (у колишній локації Canadian Tire). Він розташований прямо над Бурбон-стріт. Вивіску «Китайський квартал» було видалено в травні 2012 року, і ця секція, хоча вона все ще зберігає азіатський декор, більше не є виключною (рис. 1.10).

Рис. 1.10. Розміщення ТРЦ «West Edmonton» на карті [40]

1.2. Аналіз та стан озеленення інтер'єрів сучасних ТРЦ Європи

«Islazul» м. Мадрид

ТРЦ один з найвідоміших у Мадриді. Будівля наповнена вигнутими лініями, які пом'якшують профіль, вода і природа поєднуються в дизайні двох пішохідних під'їздів, які входять до будівлі. Парковка вміщує близько 4100 автомобілів, і доступ до яких здійснюється з унікального фасаду блакитного кольору, який різними відтінками натякає на морські хвилі.

На кожному поверсі особливу увагу приділили дизайну перил, пергол, терас, підлогового покриття тощо, а також тематиці та озелененню. Рослини прикрашають усі поверхи ТРЦ, але особливо привабливим виглядає зона фуд-кортів, яка нагадує острів з пальмами. Функціональне зонування вертикальне. Дах будівлі є прозорим, що дозволяє природному світлу проникати з дуже легкою структурою та передає відчуття зовнішнього простору (рис. 1.11).

Рис. 1.11. Розміщення ТРЦ «Islazul» на карті [32]

«Westside» м. Берн

Торгово-розважальний центр Westside на околиці Берна Швейцарія є багатofункціональним об'єктом з магазинами, ресторанами, басейном, конференц-залом, готелем, фітнес-центром і кіно. Він був розроблений

міжнародним архітектором Даніелем Лібескіндом і завершений у жовтні 2008 року.

Незважаючи на своє розташування на заході від міста, у Бруннен-Берні, Вестсайд є міським за масштабом. Згідно з веб-сайтом Studio Daniel Libeskind, сайт об'єднує «виміри торгівлі, культури та дозвілля». Розташований над автомагістраллю, центр виходить на станцію швидкісної залізниці та діє як ворота до Берна. Комплекс має кристалічну структуру, сталевий бетонний каркас, виконаний в білих тонах. Прорізи на даху приносять змінне денне світло на дві площі центру. Одна площа виходить на навколишній ландшафт Бруннена, а інша примикає до готелю та кінотеатру. Функціональне зонування вертикальне, озеленення рослинами відсутнє (рис. 1.12).

Рис. 1.12 Розміщення ТРП «Westside» на карті [41]

«Złote Tarasy» м. Варшава

Являє собою комерційний, офісний і розважальний комплекс в центрі Варшави, Польща, розташований поруч з залізничною станцією Варшава-Центральна між Jana Pawła II і Emilii Plater вулиць. Він був відкритий 7 лютого 2007 року. Архітектурна концепція Złote Tarasy була розроблена The Jerde Partnership, за що фірма отримала нагороду за проект архітектурного огляду MIPIM Future Award 2006 року в категорії «Роздрібна торгівля та дозвілля». Загальна площа будівлі становить 205 000 м². Він включає 200 магазинів і

ресторанів (займають 63 500 м²), готель, мультиплексний кінотеатр (8 залів, 2560 місць, відкритий 31 серпня 2007 року) та підземний гараж на 1400 автомобілів.

Прозорий дах, розроблений і побудований австрійським фахівцем з фасадних робіт Ваагнером Біро, покриває його фірмовий центральний внутрішній дворик, призначений для концертів та подібних заходів.

Функціональне зонування горизонтальне, колористика світла, що забезпечує візуальне збільшення простору. Рослини присутні в зоні фуд-кортів та у дворикі.

У торговому центрі розміщено перше в Польщі Hard Rock Cafe, а також перший Burger King у другій спробі компанії конкурувати з McDonald's у Польщі.

В офісному комплексі знаходиться Посольство Об'єднаних Арабських Еміратів у Польщі (рис. 1.13).

Рис. 1.13. Розміщення ТРЦ «Złote Tarasy» на карті [42]

«Donauzentrum» м. Відень

Торговий центр у Відні, спільно з Donau Plex є найбільшим торгово-розважальним центром в австрійській столиці. Торговий центр відкрився в 1975 році, а в 2010 році будівля зазнала капітальної реконструкції та розширила свою

площу. Приблизно 20 мільйонів людей відвідують центр щороку. Зараз площа

ТЦ становить понад 100 000 м². Тут є 260 магазинів, багато ресторанів і кафе, 13

кінотеатрів на 2700 місць. Також ТЦ орієнтований на сімейний відпочинок – з

2012 року в центрі є безкоштовний дитячий майданчик. Функціональне

зонування горизонтальне, колористика інтер'єру виконана в світлих тонах, в

декорі присутні елементи дерева (перила, вставки в підлозі, лави). Зону відпочинку прикрашають горщкові кімнатні рослини в поєднанні з деревними рослинами (рис. 1.14).

Рис. 1.14. Розміщення ТРЦ «Donauzentrum» на карті [44]

«Trafford» м. Манчестер, Англія
 Великий критий торговий центр розважальний комплекс в Великому Манчестері, Англія. Розташований в Урмстоні в столичному районі Траффорд, центр знаходиться в промисловій зоні Траффорд Парк. Відкрився в 1998 році і є третім за величиною торговим центром у Сполученому Королівстві за розміром роздрібною торгівлі. Десять відсотків населення Великобританії живе у межах 45 хвилин їзди від торгового центру, який щорічно відвідує понад 35 мільйонів людей. Він має найбільший у Європі фуд-корт на Сході та найзавантаженіший кінотеатр Великобританії, який щотижня приваблює понад 28 500 відвідувачів. Є понад 11 500 паркувальних місць. Лінія Trafford Park утворює пряме трамвайне сполучення Metrolink від Trafford Center до центру Манчестера через Pomona-будівництво почалося в 2016 році, а розширення відкрилося 22 березня 2020 року.

ТРЦ оформлений у стилі рококо /пізнього бароко з еkleктичними елементами ар-деко та єгипетського відродження. Він оформлений переважно у

відтінках білого, рожевого та золотого кольору з мармуром кольору слонові кістки, нефриту та карамелі.

Фуд-хол Стіент присвячений паровому кораблю, віддаючи данину промисловій революції та сусідньому Манчестерському корабельному каналу.

Міфічні статуї грифонів прикрашають зовнішній вигляд - геральдичний символ баронетів де Траффорд, які історично володіли більшою частиною землі в сучасному Траффорді

З моменту відкриття в 1998 році були досягнуті успіхи в дизайні та ефективності освітлення, наприклад, зростання світлодіодного освітлення .

Починаючи з 2009 року, лампи розжарювання замінені на світлодіодне освітлення, що дозволяє використовувати різні відтінки.

Особливістю центру є безліч статуй та інших скульптур. Є понад 100 фігур в основному в стилі класичних (грецьких і римських) або статуй і прикрас в стилі

модерн. Крім того є фонтани зі скульптурами та індивідуальними виробами. З озеленення використовують горшкові рослини та пальми зі штучних матеріалів (рис. 1.15)

Рис. 1.15. Розміщення ТРЦ «Trafford» на карті [36]

1.3. Аналіз та стан озеленення інтер'єрів сучасних ТРЦ Азії

«Golden Resources Shopping Mall» м. Пекін, Китай

На момент відкриття це був найбільший торговий центр за валовою орендною площею. У 2005 році він став другим за величиною торговим центром у світі, коли було завершено будівництво South China Mall в Дунгуані, Китай.

Англійською мовою торговий центр отримав прізвисько «Великий торговий центр Китаю» через його загальну площу 560 000 м² на шести поверхах. З 2004 по 2005 рік Golden Resources Mall був у 1,3 рази більшим за торговий центр Mall of America (рис. 1.16).

Торговий центр був завершений 20 жовтня 2004 року після 20 місяців будівництва і відкритий через чотири дні. Спочатку розробник торгового центру підраховував, що в ньому буде 50 000 покупців на день, однак після відкриття фактична кількість була набагато меншою. У той час ціни на більшість товарів, що продавалися в торговому центрі, були далеко за межами можливостей більшості звичайних китайців. Крім того, торговий центр був відносно недоступним через те, що він був розташований у малонаселеному передмісті Пекіна. Відкриття в 2012 році станції пекінського метро № 10 Changshujiao покращило доступ до торгового центру. Функціональне зонування вертикальне, колористика інтер'єру виконана в білих тонах, використання рослин мінімальне.

Рис. 1.16. Розміщення ТРЦ «Golden Resources Shopping Mall» на карті [46]

«New Century Global Center», м. Ченду, Китай

Споруда має 1,76 млн м² площі, що робить її найбільшою, за площею, у світі будівлею (втричі більше за Пентагон та в 20 разів більше за Сіднейський оперний театр). У будівлі розташовані торгові площі, офіси, конференц-зали, університетський комплекс, два комерційних центри, два глянзиркові готелі, кінотеатр IMAX, аквапарк зі штучним пляжем на 5 тис. м² тощо. Будівництво тривало три роки.

Майже 400 000 м² будівлі відведено під торговельну зону. Тут також розташовані офіси, конференц-зали, університетський комплекс, два комерційні центри, готелі, кінотеатр IMAX, «середземноморське село», піратський корабель та ковзанка олімпійських розмірів. Центральним елементом будівлі є аквапарк ("Paradise Island Water Park"), має штучний пляж площею 5000 м², де є велетенський екран розміром 150x40 м утворює обрій, де можна бачити схід та захід сонця. Вночі над басейном простягається сцена для концертів.

Побудований стенд з видом на басейн та фудкорт. Новий готель Intercontinental налічуватиме 1009 номерів. Функціональне зонування вертикальне, колористика інтер'єру виконана в світлих тонах, підлога нагадує мармур. Рослини присутні у всіх зонах ТРЦ, використовуються горшкові, красивоквітучі і деревні рослини (рис. 1.17)

Рис. 1.17. Розміщення ТРЦ «New Century Global Center» на карті [45]

«SM Megamall», м. Манла, Філіппіни

Є другим за величиною торговим центром на Філіппінах і дев'ятим за величиною у світі, який розробляється та керується SM Prime Holdings. Він розташований в Ортігас-центрі, Мандалуйонг, Філіппіни. Торговий центр займає площу приблизно 10 га. Максимальна місткість торгового центру становить 4 мільйони людей.

Торговий центр SM Megamall почав побудову в 1989 році і відкрився 28 червня 1994 року. SM Megamall був найбільшим ТРЦ в країні протягом 17 років, але коли побудували SM Mall of Asia в 2006 році, він зайняв третє місце в країні за площею на той момент, розміром 331 679 м² загальної торгової площі та після SM City North EDSA (який посідає перше місце в країні та друге місце в світі). Він знаходиться в центрі Манили і включає два корпуси.

Найкрасивішою і вражаючою частиною комплексу є атриум, що з'єднує два цих корпуси. Викликає захоплення і величезний льодовий каток, розташований в будівлі центру (рис. 1.18).

Рис. 1.18. Розміщення ТРЦ «SM Megamall» на карті [16]

«Canal City Hakata» м. Фукуоці, Японія

Великий торгово-розважальний комплекс. Названий «місто в місті», він може похвалитися численними пам'ятками, включаючи магазини, кафе;

ресторани, театр, ігровий центр, кінотеатри, два готелі; і канал, який проходить через комплекс.

Розташований поруч із розважальним районом Фукуоки та між комерційним і роздрібним центром міста, Canal City став туристичною визначною пам'яткою та комерційним успіхом для Фукуоки. Це найбільша приватна забудова в історії Японії (1,4 млрд доларів за 234 460 м²). Він побудований в характерному химерному стилі з безліччю вигнутих скульптур і фонтанів, щоб створити атмосферу, схожу на оазис, далеко від решти міста.

Також в торговому центрі можна відвідати кінотеатр, мюзикл-хол, театр і виставки мистецтв. Один з поверхів Canal City Фукуока займає Ramen Stadium, де знаходиться багато торгових точок з різними видами традиційної страви - локшини Ramen (рис. 1.19).

Рис. 1.19. Розміщення ТРЦ «Canal City Nakata» на карті [18]

«Parkview Green» м. Пекін

Є одним з найбільших проєктів стійкої архітектури Китаю. Цей готельний, торговий і комерційний центр був спроектований з енергоефективністю, задавши стандарт для абсолютно нового підходу до архітектури в регіоні.

Будівля охоплює дві дев'ятиповерхові та дві 18-поверхові вежі в прозорий «конверт», що є щитом від навколишнього середовища. Утворена «буферна зона» є замкнутою середовищем, у межах якого клімат відносно однорідний і легко змінюється.

Буферна зона підвищує теплоізоляцію, тим самим зменшуючи споживання енергії. Під час екстремальних сезонних коливань температури в Пекні щог обмежує потребу в кондиціонуванні повітря в спекотне літо і зменшує втрати тепла під час морозної зими.

Мікроклімат влітку доповнюється механізмом, який дозволяє відводити тепло (рис. 1.20)

Рис. 1.20. Розміщення ТРЦ «Parkview Green» на карті [19]

1.4. Основні чинники, які впливають на розвиток ТРЦ

За великий період часу торгові центри зазнали значних змін не тільки у розташуванні, а й у розмірах та функціональному наповненні. Все це призвело до великого різноманіття архітектурно-планувальних організацій ТРЦ. Чинники, які впливають на планувальну організацію ТРЦ є рельєф ділянки, розмір будівлі, різні норми та правила, асортимент послуг та візуальний образ. Одним із чинників є містобудівельне розташування, що в основному впливає на успішність ТРЦ. Існує два типи локальні (розташовані на периферії) та загальноміські (розташовані в центрі міста) [8]. ТРЦ які будують за межами міста розташовані переважно біля магістралей та ліній громадського транспорту. Вони розраховані на людей, які пересуваються на власному або громадському транспорті. Для них розроблений великий надземний паркінг. Прикладом таких ТРЦ є «Blockbuster Mall» та ТРЦ «Атмосфера» в м. Київ. ТРЦ, які збудовані за

межою міста переважно мають не більше двох поверхів і горизонтальне зонування.

ТРЦ, які будуються в периферії міста призначені для її жителів та користувачів громадським транспортом. Вони розташовані біля автомагістралей або при в'їзді в місто. Прикладом є ТРЦ «Караван» у Дніпропетровську та «King Cross Leopoldis» у Львові.

Чим ближче до центру міста, тим більше зростає кількість поверхів у ТРЦ, за межами міста торгово-розважальним центрам характерна одно – дво поверховість, то для тих, які розташовані у периферії трьох поверховість. Більшість мають два види паркінгу – надземний і підземний.

ТРЦ, які знаходяться в самій структурі міста, при будівництві, враховують щільну забудову, тому збільшують поверховість до п'яти поверхів. Міські ТРЦ характеризуються вертикальним функціональним зонуванням. Паркінг переважно підземний. Прикладами є ТРЦ «Ocean Plaza» у Києві і «Lubava» в Черкасах.

Рельєф ділянки переважно обирають рівнинний або з незначними ухилами. Ці перепади дають можливість створити входи на двох рівнях, з однієї сторони для пішохідних відвідувачі, а з іншої (сторона парковки) для відвідувачів на автомобілях.

Важливим чинником є конструктивні особливості будівництва. ТРЦ в більшості будують за двома системами – каркасна та комбінована. Ці дві системи дають можливість вільно розміщувати перегородки та різні вертикальні комунікації. Також особлива конструкція скляного даху атриуму має обмеження за деякими категоріями. Вимоги проектування атриумів вказуються в ДБН В.2.2-9-2009 [4].

Візуальне сприйняття. У проектуванні ТРЦ важливим є не тільки інтер'єр та комунікативний простір, а й вигляд будівлі зовні. Кожен ТРЦ намагається виділитися серед інших за рахунок екстер'єру. На жаль досить часто їх фасади завішують рекламою, яка перекриває та спотворює вигляд ТРЦ. В Україні досить багато ТРЦ але за своїм цікавим візуальним образом можна виділити два -

«Ocean Plaza» та «River Mall» в Києві. Їхні фасади покриті скляними фігурами, які привертають до себе увагу не тільки формами, а й відтінками блакитного.

Природно-кліматичний чинник впливає на вибір матеріалів, конструкцію будівлі та даху, створення терас та відкритих просторів. В країнах з теплим кліматом, такі як Іспанія, Португалія, Італія, Греція більшість фасадів та великих відкритих площ є зашкеленими. Це пов'язано з безпекою відвідувачів та захистом їх від великої кількості сонячних променів.

Екологічний чинник є основним в розробці та проектуванні ТРЦ. Важливо використовувати в будівництві екологічні матеріали, правильно розробляти системи різних комунікацій: вентиляції, освітлення, каналізації та інших.

Існує кілька засобів створення композиції середовища під час застосування яких необхідно пам'ятати про психологічний вплив. Наприклад, симетрія і асиметрія створюють збалансоване, врівноважене враження, а тектоніка стійкості, або занепокоєння. Прямі лінії вважаються нудними, а гострі кути тривожними. Змінені масштаби середовища можуть тиснути на психіку людини. Наприклад у витягнутих вгору приміщеннях людина не відчуває опори, а в низьких та широких людина відчуває тривогу та почувається некомфортно.

Не тільки будова впливає на психологію людини. Колір, оздоблення, звуки це все впливає на психо-емоційний стан та створює комфортне середовище. Накомпенсувати некомфортний простір в ТРЦ

Висновки до розділу 1

1. У першому розділі проаналізовано історію створення ТРЦ, від перших пасажів та галерей до сучасних молів та торгово-розважальних центрів.
2. У підрозділі проаналізовано класифікацію ТРЦ за розміром, наповненням та стилем. Проаналізований стан озеленення, стилістика ТРЦ Європи, Америки та Азії.
3. Встановлено основні чинники, які впливають на розвиток торгово-розважальних центрів.

РОЗДІЛ 2

ОБ'ЄКТ, МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методичну основу магістерської кваліфікаційної роботи складає сукупність загальнонаукових та спеціальних методів, спрямованих на об'єктивне дослідження територій ТРЦ та стан їх фітодекорування.

Для вирішення поставлених завдань у роботі серед загальнонаукових методів використано: аналітичний та систематичний методи при дослідженні літературних джерел, метод узагальнення та аналіз проектних матеріалів для прийняття проектних рішень та формування висновків і тверджень. Метод спостереження використано для вибору та аналізу зон відпочинку ТРЦ, який включав виїзд на територію об'єкту. Для дослідження конкретних ТРЦ застосовано ряд спеціальних методів таких, як: картографічний, фотофіксація: та метод натурних обстежень. Емпіричну базу для наукового аналізу створено методом натурних обстежень із проведенням фотофіксації. Передпроектне вивчення досліджуваних територій проведено на основі вивчення літературних джерел.

Складання та розробку проекту виконано із застосуванням картографічного методу. Результати досліджень сформовані графічних візуалізаціях. Для формування останніх використано графічні програмні редактори - ArchiCad 25, Landscaping Architect 2018 та SketshUP Pro 2021.

Об'єктом для написання роботи було обрано ТРЦ «River Mall» – найбільший торгово-розважальний центр на лівому березі Києва, що знаходиться за адресою Дніпровська Набережна, 12, відкритий у 2018 році.

Загальна площа комплексу – 140 000 м², орендна площа – 62 200 м². Тут знаходяться більше 160 магазинів, серед яких 55 – бутики одягу. Особливо виділяються fashion-якоря ТРЦ: H & M, Massimo Dutti, Zara, Zara Home, Oysho, Pull & Bear, Bershka, Stradivarius і провідні fashion-ритейлери: Hugo, Guess, Anabel Arte, MustHave, Tezenis (рис. 2.1).

В ТРЦ «River Mall» також знаходяться 16 ультрасучасних магазинів одягу для занять спортом і активного відпочинку: All Star, Adidas, Nike, Puma, Under Armour та інші. Основним орендатором є супермаркеті Сільпо [48].

Рис. 2.1. Центральний вхід ТРЦ «River Mall» [48]

ТРЦ «River Mall» розташований біля станції метро Осокорки, поруч кільцева розв'язка. В радіусі 5 км збудовані такі ЖК: «Берег Дніпра», «Great», «Славутич», «Status Grad», ЖК «RiverStone», «Seven», «Південна брама», та «Молодіжний квартал». ТРЦ «River Mall» має 4 торгових поверхи та багаторівневий паркінг на 1550 машиномісць, обрамлений зовні синіми блоками, що нагадує за стилем фасад ТРЦ «Ocean Plaza».

РОЗДІЛ 3

АРХІТЕКТУРНО-ПЛАНУВАЛЬНІ РІШЕННЯ ТРЦ

3.1. Засоби формування інтер'єру ТРЦ

Для створення комфортного середовища слід врахувати правильне використання кольору та світла в приміщенні, екологічне оздоблення та пропорційне приміщення по відношенню до масштабу людини [11].

Деякі прийоми обладнання інтер'єрів в житлових та громадських приміщеннях можна використати для створення інтер'єру в ТРЦ. Спочатку відвідувач оцінює композиції інтер'єру загалом, а потім за окремими елементами

[12]. Створити композицію інтер'єру можна за допомогою таких елементів, як: тектонічне вираження внутрішньої споруди, ритмічна організація просторових структур, кольорове вирішення інтер'єру, масштабність, функціональне наповнення, об'ємно-просторова організація.

Основним елементом є об'ємно-просторова організація, яка формує загальну композицію інтер'єру. Її поділяють на три типи:

- 1) Централізований – усі функціональні процеси знаходяться в одній будівлі, такий тип є найпоширеніший;
- 2) Блоковий – будівлі мають кілька корпусів з'єднаними переходами, переважно такий тип використовують в будівництві не правильної форми ділянці;
- 3) Павільйонний - належать громадські будівлі, функціональні процеси в яких зосереджуються у кількох окремих будівлях. Цей тип об'ємно-просторової організації не застосовується для такого типу будівель, як

ТРЦ

Архітектурно-планувальних схем існує шість видів: загальна, анфіладна, коридорна, коміркова, змішана. У ТРЦ архітектурно-планувальна схема зазвичай використовується змішана але трапляються ТРЦ зі всіма іншими схемами.

Від призначення будівлі залежить її функціональне наповнення. ТРЦ виконує функцію торгівлі і розваги, але сучасні торгово-розважальні центри мають функціональне наповнення.

Розділяють три типи функціонального зонування: вертикальне, горизонтальне та змішане [7]. Відповідно до архітектурної схеми всі типи можуть використовуватися в ТРЦ.

Ще одним важливим чинником для створення комфортного середовища є масштабність інтер'єру. Малий простір може створити дискомфорт, відвідувач почуватиме себе як в стиснутому приміщенні, а великий простір може пригнічувати.

За аналогією із вулицями міста комунікативний простір – це простір для прямолінійного руху, що відповідає особливостям опорно-рукового апарату людини [21]. Мінімальна ширина для зручного проходу відвідувача повинна становити 90 – 100 см

Тектонічне вираження внутрішньої споруди часто відбувається за рахунок конструкцій. За допомогою арок, стовпів та колон можна розділити простір на зони, або задати простору певний ритм. Наприклад простір ТРЦ «Gulliver» м. Київ за рахунок ескалаторів, балок утворює лінії, які перетинаються у гострі та тупі кути (рис. 3.1). В іншому ТРЦ «Victoria Gardens» м. Львів простір декорують білі колісни у вигляді дерева, які тримають дах (рис. 3.2).

Рис. 3.1. Тектонічне вираження ТРЦ «Gulliver» м. Київ (фото автора)

Рис. 3.2. Тектонічне вираження ТРЦ «Victoria Gardens» м Львів (фото автора)

Деякі елементи в споруді впливають на психологічний стан людини. Прямі лінії може викликати емоцію нудьги та в певній мірі роздратувати, гострий кут викликає емоцію страху та тривоги, а от плавна лінія викликає спокій та легкість. Важливим також є дах, його форма та матеріали, наприклад скляний прозорий дах дає враження простору [13].

Вибір кольору важливий у створенні комфортного середовища. Кольори поділяють на хроматичні (теплі та холодні) та ахроматичні (сірий, білий, чорний). За його допомогою виділяють простір, межують зони, а також привертають увагу до певних об'єктів. Холодні відтінки зеленого, синього та фіолетового заспокійливо діють на психіку, поєднання контрастних жовтого, помаранчевого та червоного збуджують нервову систему, а жовто-зелені кольори вважаються нейтральними (рис. 3.3) [20].

Рис. 3.3. Колірний круг [20]

Є кольори, які одразу привертають до себе увагу це фіолетовий, зелений, червоний, помаранчевий і жовтий [7]. Колірний трикутник Делакруа допомагає зорієнтуватися в кольорах та відтінках. Вершини трикутника вказують на три основні кольори – червоний, жовтий та синій. Ребра вказують на додаткові утворені з основних — зелений, помаранчевий, фіолетовий. Якщо трикутник обергати ребра будуть вказувати на відтінки при змішуванні основних вершин [21]. Він допомагає у виборі та поєднанні кольорів для створення інтер'єрів усіх типів будівель (рис. 3.4).

Рис. 3.4. Трикутник Делакруа [21]

Прикладом контрастного поєднання кольорів в інтер'єрі є ТРЦ «Lavina Mall». Основним кольором є білий, але з ним гармонійно поєднуються чорні полоси на підлізсі та чорні вставки на стелі з підсвіткою денного світла. За допомогою кольорового вирішення підлоги виділено деякі функціональні зони.

Так зона відпочинку, де розміщені лави позначена чорним і червоним овалом, що привертає до себе увагу. Яскраву концепцію у вечірній час створює кольорова підсвітка фонтану (рис. 3.5).

Рис. 3.5. Колорова стилістика ТРЦ «Lavina Mall» (фото автора)

Світло є одним із засобів концентрації уваги відвідувачів. Воно підкреслює просторову організацію інтер'єру та його структуру. В інтер'єрі може використовуватися вбудовані або відкриті типи світильників. Освітлення роблять наближеним до денного білого або нічного жовтого світла. Згідно з ДН В.2.5-28:2006 [5] загальна освітленість у коридорах та вестибюлях має становити 75 Лк. Для великих громадських будівель це значення зростає до 150 Лк, освітленість головних сходів має бути не менше ніж 100 Лк, а ліфтових холів – 75 Лк.

Для предметного наповнення головними є декілька рис: висока зносостійкість, екологічність та легкість у прибиранні. За призначенням меблі у

ТРЦ поділяються на меблі для відпочинку, торгівлі, харчування та ігор. Зручний

відпочинок створюють не тільки зручні меблі, а й елементи озеленення та малі архітектурні форми, пов'язані з водою, це додає природності до інтер'єру ТРЦ.

Наприклад, у ТРЦ «Victoria Gardens» на перилах та колонах розташовані виткі росини, що виглядає, як живий, природній каскад, а у ТРЦ «Ocean Plaza» перед входом розташований фонтан у вигляді каскаду задекорований камінням та з підсвіткою (рис. 3.6).

Рис. 3.6. Фонтан у ТРЦ «Ocean Plaza» (фото автора)

3.2. Функціональне зонування території ТРЦ

Комуникативний простір є насичений зонами різноманітного функціонального призначення. Виділяють певну класифікацію зон:

- зона відпочинку;
- зони фуд-корту;
- торгівельні зони.

Транзитна зона включає в себе холи, проходи відвідувачів, касові зони кінотеатру, боулінгу та дитячого центру, коридори, сходові клітки, ескалатори, тамбури та ліфти. Ця зона має найбільше експлуатаційне навантаження, а також

характерні особливості та нормування відносно розмірів, котрі мають відповідати вимогам щодо пожежної безпеки та евакуаційних заходів. Відповідно до цього, у транзитній зоні знаходиться найменша кількість меблів та обладнання.

До технічних зон належать комори, складські приміщення, адміністративні приміщення, приміщення для персоналу та кінопроекційні кімнати кінотеатри, а також кухні фудкорту.

Також до цих зон може додаватися ігрова зона для маленьких відвідувачів

ТРЦ.

3.3. Аналіз варіантів фітодекорувань

У проектуванні інтер'єрів ТРЦ застосовують прийоми великих відкритих просторів, панорамних вікон, високі стелі, зовнішніх комунікацій. Найбільшою популярністю в дизайні інтер'єрів ТРЦ користуються міський та індустріальний стилі. Зовнішнє оточення (архітектура, кольори, матеріали) проникає всередину приміщення і тим самим створює звичну для людини атмосферу. Враховуючи,

що колір у взаємозв'язку з освітленням може візуально збільшити або зменшити приміщення, викликати необхідний емоційний ефект, популярними кольорами інтер'єрів ТРЦ є нейтральні і пастельні тони – білий, сірий, блакитний, бежевий.

І переважно, як акценти, використовують коричневий, червоний, чорний,

НУБІП УКРАЇНИ

зелений кольори. Багато ТРЦ використовують в оформленні інсталяції з різних матеріалів.

Слід зазначити, що не менш важливим елементом декорування інтер'єрів

ТРЦ є використання живих рослин: маркетингові дослідження демонструють,

НУБІП УКРАЇНИ

що торгові площі з озелененням мають більш високі продажі, ніж торговельні площі без рослин. Додавання пишної зелені робить торгові центри привабливими для потенційних клієнтів: покупці відчують себе в більшій

безпеці, отже, хочуть довше залишатимуться в торговому залі, і, відповідно,

зроблять більше покупок.

НУБІП УКРАЇНИ

При озелененні торгово-розважального центру необхідно враховувати такі фактори:

- поєднання стилю комплексу із задумкою озеленення. Вироби у поєднанні з

НУБІП УКРАЇНИ

рослинами повинні доповнювати інтер'єр, при цьому не привертаючи зайвої уваги;

- правильний розподіл рослин залежно від штучного та природного джерела

світла. У зонах з відсутністю або малою кількістю природного освітлення

НУБІП УКРАЇНИ

перевага надається тіньовитривалим рослинам: заміакулькаси, філодендрони, монстери, аспідістри. Для середньо освітлених галерей комплексу підійдуть

аглаонеми, фікуси, юкки, драцени, сциндапуси, шеффлери. За наявності достатньої кількості світла можна використовувати квітучі екземпляри –

спатифілумами, антуріумами або декоративно-листяні – диффенбахію, хевею,

НУБІП УКРАЇНИ

хамедорею;

- при розстановці рослин та подальшому догляді необхідно враховувати розташування систем вентиляції, кондиціонування та опалення комплексу;

- підбір безпечних та не алергенних екземплярів рослин у особливо

НУБІП УКРАЇНИ

багатолюдних зонах центру [22]

Різноманітність форм вазонів та горщиків дозволяє використовувати різні за розміром рослини – крупноміри, середні. Також вони можуть бути різні за стилем – класика, модерн, мінімалізм, натуралізм та інші.

Виділяють кілька основних зон, доречних для озеленення:

- Вхідні групи, холи;
- Центральні зони;

- Зони очікування біля ліфтів, ніші біля ескалаторів;

- Перехідні мости, окремі галереї;
- Зони відпочинку;

- Дитяча зона, фудкорт, стійка інформації [22].

У просторому холі прекрасно виглядають крупнолисті пальми, такі як монстера, цикас, юкка або інші рослини в підлогових стилізованих вазонах. Простір під сходами можна заповнити бітоконструкцією, мітуючи квіткову клумбу або міні ландшафт.

На адміністративній стійці добре розмістити сезонні рослини, квітучі рослини в декоративних горщиках, оригінальні флористичні композиції, наприклад флораріуми, мосаріуми (рис. 3.1, 3.2).

НУБІП

НУБІП

Рис. 3.1. Приклад настільної композиції з кактусів та сукулентів (фото автора)

Рис. 3.2. Приклад мосаріума (фото автора)

Для озеленення центральної зони торгового центру добре підійдуть великі декоративно листяні рослини - спатіфіллум, фінікова пальма. Високі рослини надають закладу статус, візуально збільшуючи простір. Високу зону атриуму в кілька поверхів прекрасно прикрасить фітостіна з живих рослин або колона зі стабілізованих рослин (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Приклад колони зі стабілізованих рослин [22]

Розрізняють активну і нейтральну системи озеленення. В робочій зоні створюють нейтральну систему озеленення, а в зоні відпочинку – активну. За допомогою озеленення виконують і розділення простору на зони.

Межі зон фуд корту можна позначити чагарниками туї або подокарпуса. Між стеліками добре будуть виглядати зонуюючі перегородки з ліанами - наприклад, в підвісному нашпо виглядає дуже затишно. Підкреслити концепцію кожного закладу можуть окремі рослини із загальним стилем. Скажімо, стійку

кав'ярні прикрасить кавове деревце, а суши-бар або ресторан східної кухні - бонсай або площки з бамбуком (рис. 3.4)

Рис. 3.4. Приклад озеленення зони фуд корту [47]

Малюків порадуєть безпечні і яскраві рослини. Не варто розміщувати в дитячій зоні колосці, отруйні або нестійкі рослини - безпека в першу чергу.

Підійдуть екзотичні пальми і агави, імітація куточків природи, яскраві композиції з квітучих рослин.

Рішення щодо фітодекорування інтер'єрів ТРЦ мають бути підпорядковані його основній концепції: наприклад, в зонах відпочинку та фудкортів доречними є невеликі клумби. Конструкції клумб можуть бути виготовлені з бетону, дерева,

металу, особливо актуальною є клумба у вигляді лавки (рис. 3.5) [10].

Рис. 3.5. Приклад декорування зони відпочинку [43]

Висновки до розділу 3

1. У підрозділі першому встановлено елементи об'ємно-просторової організації, типи функціонального зонування, порівняно інтер'єри та

атріуми ТРЦ Києва, визначено відповідні кольори та їх поєднання в інтер'єрі;

2. У другому підрозділі проаналізовано функціональне зонування ТРЦ та описано основний склад цих зон;

3. У третьому розділі проведений аналіз основних способів озеленення ТРЦ, визначено доцільні методи озеленення в різних зонах ТРЦ.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 4

ПРОЕКТНІ ПРОПОЗИЦІЇ ОЗЕЛЕНЕННЯ ЗОН ВІДПОЧИВКУ В ТРЦ «RIVER MALL»

Торговельно-розважальний центр (ТРЦ) – це одна або кілька будівель, що включають сукупність магазинів і різноманітних закладів які надають культурно-розважальні та соціально-побутові послуги. На сьогодні ТРЦ є одним із найпопулярніших видів публічних просторів: вони приваблюють велику кількість людей за рахунок своєї багатофункціональності, зручності та насиченості різними видами послуг.

ТРЦ «River Mall» має 4 торгових поверхи та багаторівневий паркінг на 1550 машиномісць, обрамлений зовні синіми блоками, що нагадує за стилем фасад ТРЦ «Ocean Plaza». ТРЦ «River Mall» поділений на 4 зони:

1. Вхідна зона – просторий хол – із реєстрації адміністратора ТРЦ, де можна дізнатися потрібну інформацію. Інтер'єр підкреслюють білі колони з неоновною підсвіткою, якою оформлений весь торговий центр (рис. 4.1).

Рис. 4.1. Вхідна зона ТРЦ «River Mall» (фото автора)

2. Торгівельна зона – знаходиться на 1,2 та 3-му етажах. Для зручності відвідувачів по всьому ТРЦ розташовані островці для відпочинку. Декорують вони горщиками зі штучними квітами (рис. 4.2).

Рис. 4.2. ТРЦ «River Mall»: зони для відпочинку (фото автора)

3. Розважальна зона – представлена кінотеатром та величезним парком дитячих розваг Parashon Kids.

4. Зона фудкортів – знаходиться на третьому поверсі, велика за площею, прикрашена штучними рослинами, що розміщені біля диванів (рис. 4.3).

Рис. 4.3. ТРЦ «River Mall» зона фудкорту (фото автора)

Інтер'єр ТРЦ «River Mall» великий та світлий за рахунок поєднання білого кольору та неоновієї підсвітки. Такий тандем розширює приміщення, додає легкості. Характерною особливістю дизайну інтер'єрів є дерев'яні лави для відпочинку оригінального різьблення та неонові вставки в підлозі на другому поверсі. Озеленення торгового центру дуже обмежене і представлене лише штучними рослинами в зоні фуд-корту та біля лав, хоча скляні дах та стіна в зоні фуд-кортів забезпечують додаткове освітлення. У проєктуванні інтер'єрів застосовано прийоми великих відкритих просторів, панорамних вікон, високі

стелі, зовнішніх комунікацій. Стиль в дизайні інтер'єрів ТРЦ використовуються міський та індустріальний стилі. Зовнішнє сточення (архітектура, кольори, матеріали) проникає всередину приміщення і тим самим створює звичну для людини атмосферу.

У фітодекоруванні використовують два основні стилі, як і у ландшафтному дизайні – це регулярний та пейзажний. Перший має за основу використання геометричних фігур, прямих ліній, другий – поєднання плавних переходів та природніх, натуральних форм. При запровадженні живих рослин в інтер'єри слід розраховувати і співвідносити їхні розміри із розмірами площ, що озеленюються: великі за розмірами рослини розташовують у просторах приміщення, меншими рослинами декорують парапети, підвіконня або використовують в композиціях.

Для декорування торгово-розважального центру запропоновано такі проектні рішення:

- в колі поверх ТРЦ виконаний у вигляді кола з оглядовим майданчиком, тому пропонується створити декоративні зелені хвилі з *Бріхеттис рінгати* декоративним темно-зеленим листям та розташувати його по колу у спеціальних вазонах, які кріпляться до бокових стінок, опустивши виткі пагони донизу, таким чином композицію можна споглядати з усіх поверхів (рис. 4.4).

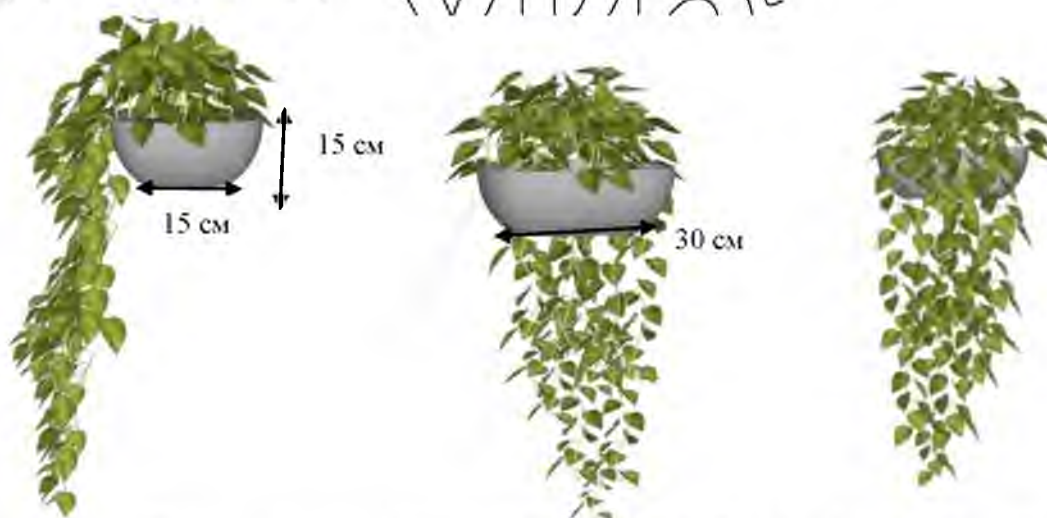

Рис. 4.4. Макет підвісного горщика з рослинами (фотго автора)

НУБІП УКРАЇНИ

Рис. 4.5 Хол, де проектується озеленення (фото автора)

НУБІП УКРАЇНИ

- на кожному з поверхів розташовані дерев'яні різьблені лави п'ять метрів

завдовжки, які розділяють три горщики з штучними рослинами. Оскільки

НУБІП УКРАЇНИ

структура лав є рифлена та без спинок це спричиняє певні незручності, тому

пропонується запроєктувати зони відпочинку у вигляді «зелених острівців» зі

зручними лавами та невеликими клумбами з живими рослинами. Довжина лав

становить 6 метрів 82 сантиметри, ширина 86 сантиметрів, стилістика лав пасує

НУБІП УКРАЇНИ

до основного інтер'єру ТРЦ та виконана у біло-коричневих тонах (рис. 4.6).

Параметри клумб становлять 2,35 x 0,5 метрів, білого кольору з п'ятьма

відсіками для таких рослин: *Nephtrolepis exaltata*, *Asparagus plumosus*, *Aglaonema*

«Silver moon», *Ficus benjamina*, *Spathiphyllum wallisii*. Ці рослини підбрані згідно

екологічної сумісності рослин та клімату приміщень (Додаток П).

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

Рис. 4.6 Дизайн-проект озеленення зон відпочинку (фото автора)

НУБІП УКРАЇНИ

- у зоні фудкорту пропонується створити дві зони відпочинку. Перша – це закритий зелений куточок з параметрами 6.1хб.1 метрів. В середині розташовані столи та стільці для відпочинку та прийому їжі, а також зона для ігор маленьких відвідувачів ТРЦ (рис. 4.7). Зона озеленена *Eripremtum pinnatum* вони розміщені

в дерев'яних комірках його параметри: довжина 50 см, висота 25 см, ширина 30 см (Додаток О).

Рис. 4.7. Камерна зона відпочинку (фото автора)

Друга зона знаходиться біля основної зони фудкорту. Особливістю цієї зони стануть підвісні горщики з *Eripremtum pinnatum*, які кріпитимуться до конструкції стелі. Діаметр горщика становить 25 см в діаметрі (Додаток С).

Рис. 4.8. «Підвісний сад» в зоні відпочинку (фото автора)

Також пропонується замінити дивани зі штучними рослинами на ті в яких можна розташувати *Sansevieria trifasciata*, яка є природним очисником повітря.

замінити існуючі лави на нові, зручніші зі спеціальними вставками для *Radermachera sinica*, що створить затишок та надасть свіжості об'єктам (рис. 4.9.).

Рис. 4.9. Модель запроєктованих лав для відпочинку (фото автора)

пропонується розташувати на поверхках коридори з такими видами рослин: *Cyathea Cooperi*, *Nephrolepis exaltata*, *Zamia zamiifolia*, *Chamaedorea elegans*, *Schefflera actinophylla* ці рослини нададуть затишку та комфорту за допомогою поєднання білого та зеленого відтінку. Підібраний асортимент не потребує сильного догляду та є безпечним для відвідувачів (рис. 4.10).

Рис. 4.10. Асортимент рослин для озеленення ТРЦ (Додаток У)

Для розрахунку кошторису проєкта було обрано середні ціни на сайтах онлайн магазинів та підраховано загальну суму по утриманню та догляду за об'єктом.

Догляд за рослинами в ТРЦ включатиме в себе такі роботи:
-Своєчасний і правильний полив разом з добривом

НУБІП України

- Санітарне – профілактичні процедури
- Обрізка та кронування, обприскування
- Полірування листя

Вартість догляду за озеленим об'єктом буде коштувати 8 800 гривень на місяць. Кошторис усього проекту зображено у Додатку Т.

НУБІП України

Висновки до розділу 4:

НУБІП України

1. Проаналізовано стилістику інтер'єру та функціональні зони ТРЦ «River Mall»;
2. Запропоновано дизайнерські рішення для фітодекорування зон відпочинку ТРЦ;

3. Підбрано асортимент рослин для фітодекору;

НУБІП України

4. Розрахований кошторис проекту з урахуванням догляду за проектом.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

Встановлено, що інтер'єри ТРЦ «River Mall» оформлені у сучасному стилі лофт. Світла палітра кольорів, обмежена кількість умеблювання просторів та відсутність фітокомпозицій знижує презентабельність центру та зручність для відвідувачів.

1. За результатами обстеження інтер'єрів зони фуд-кортів та дитячого центру виявлено, що ці локації, за екологічними показниками, є придатними для запровадження вертикальних та горизонтальних фітокомпозицій.

2. Надано проектні пропозиції фітодекорування зон відпочинку та фудкорту за використання контейнерної культури екологічно-стабільних тропічних та субтропічних рослин.

3. Оптимізація внутрішнього простору дослідних локацій ТРЦ «River Mall» за рахунок запровадження проектних рішень є доцільною, та дозволить збільшити кількість відвідувачів та час їхнього перебування в зоні фуд-корту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авраменко О. Б. Системний підхід як необхідна умова якості технологічної освіти *Зб. наук. пр. Уманського держ. пед. ун-ту ім. П. Тичини* / [гол. ред.: М. Т. Мартинюк]. Умань : ПП Жовтий О. О., 2012. Ч. 2. С. 9–18.
2. Бойко-Бойчук О. Категорія «місто»: сутність, визначення *Упр. совр. городом*, 2005. № 3–4/7–12 (19–20). С. 47–60.
3. Давиденко М. Молл и город: хроники поединка титанов [Електронний ресурс] АСС. – веб-сайт. URL: <http://www.accbud.ua/architecture/tekstura/moll-i-gorod--khroniki-poedinkatitanov--chast-1> (дата звернення: 05.08.2021).
4. ДБН В.2.2-23:2009 Підприємство торгівлі. К. : Мінрегіонбуд України, 2009. 48 с.
5. ДБН В.2.5.-28:2006 Природне і штучне освітлення. К. : Мінрегіонбуд України, 2006. 227 с.
6. Ексарев В. А. Концепция функциональной организации центра отдыха в Днепровском гидропарке в г. Киеве *Регіональні проблеми архітектури та містобудування. Збірник наукових праць, випуски 3-4 (ОДАБА)*. 2002. С. 37–43.
7. Канаян К. Проектирование магазинов и торговых центров. М. : Юнион-Стандарт Консалтинг, 2008. 424 с. ISBN: 5-9900535-1-7.
8. Коноплева Е. В. Специфика размещения многофункциональных комплексов в структуре крупнейших городов *Коммунальное хозяйство городов*. 2007. № 79. С. 408–413. ISSN: 0869-1231.
9. Леонова О. А. Macy's История США. веб-сайт. URL: <http://ushistory.ru/esse/832-macys.html> (дата звернення: 05.08.2021).
10. Озеленення торгових центрів – закладів дозвілля: тренди, нюанси, технології : веб-сайт. URL: <https://www.iws.ua/blog/ozelenenie-torgovo-razvlekatelnykh-tsentrov> (дата звернення: 24.08.2021).
11. Організація торгівлі / [В. В. Алопій, І. П. Мищук, В. М. Ребицький та ін.]; під ред. В. В. Алопія. К. : Центр учбової літератури, 2009. 632 с. ISBN: 978-966-364-937-5.

12. Прокурязов В. І. Конструювання та обладнання інтер'єрів Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 86 с.

13. Штейнбах Х. Э. Психология жизненного пространства / Х. Э. Штейнбах, В. И. Еленский. Место: Речь, 2004. 240 с.

14. The History of Harrods: веб-сайт. URL: http://www.harrods.com/content/misc/boutiques/best-of-british/history_ofharrods (дата звернення: 03.09.2021).

15. Miller F. P. Miller, A. F. Vandome, J. McBrewster Galleria Vittorio Emanuele II VDM Verlag Dr. Mueller e.K., 2010. 76 p.

16. Pedersen S. The Shopping Mall as a Public Space/Samo Pedersen. : веб-сайт. URL: <http://ru.scribd.com/doc/72707273/The-Shopping-Mall-as-a-Public-Space#scribd> (дата звернення: 19.10.2021).

17. Le Bon Marché Rive Gauche group: веб-сайт. URL: <http://www.lebonmarche.com/en.html> (дата звернення: 07.11.2021)

18. Seemann C. Beurteilungskriterien und Empfehlungen zur Analyse und Planung von Shopping Center / Christian Seemann Igel Verlag, 2006. 108 p. ISBN: 978-386815-038-4.

19. Seemann C. Beurteilungskriterien und Empfehlungen zur Analyse und Planung von Shopping Center – Igel Verlag, 2006. 108 p. ISBN: 978-386815-038-4.

20. Peterson H. America's Shopping Malls Are Dying A Slow, Ugly Death] Business Insider. 2014. : веб-сайт. URL: <http://www.businessinsider.com/shopping-malls-are-going-extinct2014-1> (дата звернення: 02.09.2021).

21. Gehl J. Cities for People Island Press, 2010. 288 p. ISBN-10. 159726573X.

22. Благоустройство и озеленение торговых центров : веб-сайт URL <https://and-studio.ru/services/blagoustroystvo-i-ozelenenie-torgovyh-tsentrov.html> (дата звернення: 14.07.2021).

23. Википедия Galeries de bois: веб-сайт URL: [https://ru.wikipedia.org/wiki/Файл:Galeries de bois \(ancien camp des Tartares\), au Palais-Royal, 1825.jpg](https://ru.wikipedia.org/wiki/Файл:Galeries_de_bois_(ancien_camp_des_Tartares),_au_Palais-Royal,_1825.jpg) (дата звернення: 07.11.2021).

24. Глобальний центр «Нове сторіччя»: веб-сайт URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення: 09.10.2021).

25. Колір в інтер'єрі: веб-сайт URL:
http://mebhome.com.ua/articles/kolr_v_nterr/ (дата звернення: 08.09.2021).

26. Пасаж Міколяша — інтелігентність та витонченість старого Львова: веб-сайт URL: <https://photo-lviv.in.ua/pasazh-mikolyasha-intelidentnist-ta-vytonchenist-staroho-lvova/> (дата звернення: 02.07.2021).

27. Поєднання кольорів або комбінації кольорів - територія стилю і кольору : веб-сайт URL: <https://nextlady.ru/coloring/combinations-of-colors-or-color-combinations-the-territory-of-style-and-color.html> (дата звернення: 03.11.2021).

28. ТОП 10: самі грандіозні торгові центри Світу: веб-сайт URL: <https://www.griffin.ua/uk/news/our-news/top-10:-sami-grandiozni-torgovi-tsentri-svitu.html> (дата звернення: 10.11.2021).

29. Універмаг Harrods : веб-сайт URL:
<https://uk.platinumclub.ru/angliya/london/dostoprimechatelnosti/univermag-harrods/>
 (дата звернення: 09.09.2021).

30. A sustainable urban pyramid of glass and light : веб-сайт URL
<https://www.arup.com/projects/beijing-parkview-green> (дата звернення:
 06.11.2021).

31. Canal City Hakata (веб-сайт URL:
https://en.wikipedia.org/wiki/Canal_City_Hakata (дата звернення: 03.07.2021).

32. Islazul : веб-сайт URL: <https://islazul.com/centro-comercial-accesible/> (дата
 звернення: 08.09.2021).

33. Mall of America : веб-сайт URL
https://en.wikipedia.org/wiki/Mall_of_America (дата звернення: 05.10.2021).

34. King of Prussia: веб-сайт URL:
[https://en.wikipedia.org/wiki/King_of_Prussia_\(shopping_mall\)](https://en.wikipedia.org/wiki/King_of_Prussia_(shopping_mall)) (дата звернення:
 04.08.2021).

35. SM Megamall: веб-сайт URL : https://en.wikipedia.org/wiki/SM_Megamall
(дата звернення: 01.11.2021).

36. Trafford Centre : веб-сайт URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Trafford_Centre
(дата звернення: 03.08.2021).

37. The Shops at Crystals : веб-сайт URL :
https://en.wikipedia.org/wiki/The_Shops_at_Crystals (дата звернення: 02.10.2021).

38. South Coast Plaza: веб-сайт URL
: https://en.wikipedia.org/wiki/South_Coast_Plaza (дата звернення: 18.09.2021).

39. Wikipedia Galleria Vittorio Emanuele II : веб-сайт
URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Galleria_Vittorio_Emanuele_II (дата звернення:
25.09.2021).

40. West Edmonton Mall : веб-сайт URL
https://en.wikipedia.org/wiki/West_Edmonton_Mall (дата звернення: 26.10.2021).

41. Westside Shopping and Leisure Centre: веб-сайт URL:
https://en.wikipedia.org/wiki/Westside_Shopping_and_Leisure_Centre (дата
звернення: 03.11.2021).

42. Złote Tarasy: веб-сайт URL
: https://en.wikipedia.org/wiki/Z%C5%82ote_Tarasy (дата звернення: 07.11.2021).

43. Projects: веб-сайт URL: <https://www.blastation.com/projects/c4> (дата
звернення: 30.09.2021).

44. Westfield: веб-сайт URL
: <https://www.tourister.ru/world/europe/austria/city/wien/shops/22259> (дата
звернення: 09.11.2021).

45. New Century Global Center: веб-сайт URL :
https://uk.wikipedia.org/wiki/Глобальний_центр_«Нове_стори́ччя» (дата
звернення: 10.11.2021).

46. Golden Resources Mall: веб-сайт URL
: https://en.wikipedia.org/wiki/Golden_Resources_Mall (дата звернення:
09.11.2021).

47. Biophilic Design: веб-сайт URL:
<https://www.planetpartitioning.co.uk/biophilic-design/> (дата звернення: 09.11.2021).

48. ТРЦ как архитектурный объект. 8 интересных концептов торговых центров в мире : веб-сайт. URL:

https://propertytimes.com.ua/spetsproekti/trc_kak_arhitekturnyy_obekt_koncepty_torgovyh_centrov_v_mire (дата звернення: 15.10.2021).

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

НУБІП УКРАЇНИ

Аналіз інтер'єру ТРЦ «Mall of America» м. Блумінгтон, штат Мінесота

Парк розваг в ТРЦ

Зона фудкорту ТРЦ

Зона відпочинку ТРЦ

Елементи озеленення ТРЦ «Mall of America» м. Блумінгтон, штат Міннесота

Горизонтальні фітокомпозиції

Горизонтальні фітокомпозиції

Вертикальні фітокомпозиції

Вертикальні фітокомпозиції

Аналіз інтер'єру ТРЦ «King of Prussia Mall» м. Верхній Меріон, штат Пенсільванія

Фонтан у холі ТРЦ

Зона фудкорту ТРЦ

Елементи озеленення ТРЦ «King of Prussia Mall» м. Верхній Меріон, штат Пенсільванія

Горизонтальні фітокомпозиції

Аналіз інтер'єру ТРЦ «South Coast Plaza» Коста-Меса, Каліфорнія

Зона для розваг в ТРЦ

Декоративний водоспад в ТРЦ

Зони відпочинку в ТРЦ

Елементи озеленення ТРЦ «South Coast Plaza» Коста-Меса, Каліфорнія

Вертикальні фітокомпозиції

Горизонтальні фітокомпозиції

Аналіз інтер'єру ТРЦ «The Crystals», штат Невада, Америка

Зона фудкору ТРЦ

Тераса для відпочинку в ТРЦ

Зона відпочинку ТРЦ

Елементи озеленення ТРЦ «The Crystals», штат Невада, Америка

Вертикальні фітокомпозиції

Горизонтальні фітокомпозиції

Аналіз інтер'єру ТРЦ «West Edmonton» м. ЕДМОНД, Канада

Дитяча зона в ТРЦ

Акварапарк в ТРЦ

Зона відпочинку ТРЦ

Зона фудкорту ТРЦ

Елементи озеленення ТРЦ «West
Edmonton»

м. Едмонд, Канада

Горизонтальні фітокомпозиції

Вертикальні фітокомпозиції

Аналіз інтер'єру ТРЦ «Islazul» м. Мадрид, Іспанія

Головний хол ТРЦ

Зона фудкорту ТРЦ

Елементи озеленення ТРЦ

Аналіз інтер'єру ТРЦ «Złote Tarasy» м. Варшава, Польща

Головний хол ТРЦ

Елементи озеленення ТРЦ

Зона фудкорту ТРЦ

Елементи архітектури ТРЦ

Аналіз інтер'єру ТРЦ «Donauzentrum» м. Відень, Австрія

Зона відпочинку ТРЦ

Зона фудкору ТРЦ

Елементи озеленення ТРЦ

Зона відпочинку для дітей

НУБІП України

Аналіз інтер'єру ТРЦ «Trafford» м. Манчестер, Англія

Головний хол ТРЦ

Елементи озеленення ТРЦ

Зона фудкорту ТРЦ

Зона відпочинку ТРЦ

Проект фітодизайну
зон відпочинку ТРЦ
«River Mall»

Камерна зона відпочинку ТРЦ "River Mall"

"Підвісний сад" в зоні відпочинку ТРЦ "River Mall"

Таблиця 1. Розрахунок вартості садивного матеріалу

	Назва рослин	Кількість	Ціна за штуку	Загальна вартість
1.	<i>Asparagus plumosus</i> ,	20	350	7000
2.	<i>Aglaonema</i> «Silver moon»	50	400	20 000
3.	<i>Epipremnum pinnatum</i>	200	280	56 000
4.	<i>Cyathus Cooperi</i>	20	500	10 000
5.	<i>Chamaedorea elegans</i>	20	1000	20 000
6.	<i>Nephrolepis exaltata</i>	80	250	20 000
7.	<i>Radermachera sinica</i>	20	480	9 600
8.	<i>Ficus benjamina</i>	10	1500	15 000
9.	<i>Sansevieria trifasciata</i>	80	240	19 200
10.	<i>Spathiphyllum wallisii</i>	50	390	19 500
11.	<i>Schefflera actinophylla</i>	20	250	5 000
12.	<i>Zamioculcas zamiifolia</i>	20	250	5 000
13.	Всього:	580	-	206 300

Таблиця 2. Розрахунок вартості МАФів

	Назва	Кількість	Ціна за штуку	Загальна вартість
1.	Горщики для квітів	100	800	80 000
2.	Підвісні горщики	14	400	5 600
3.	Горщики для озеленення колу	40	600	24 000
4.	Дерев'яні стіни з горщиками	3	1000	3 000
5.	Лави для відпочинку	20	2000	40 000
6.	Лави з клумбами	10	5000	50 000
7.	Всього	187	-	202 600

Таблиця 3. Розрахунок вартості робіт

Вид роботи	Кількість	Ціна за штуку в гривнях	Загальна вартість
1. Висадка рослин висотою до 30 см	250	30	7500
2. Висадка рослин висотою до 100 см	340	90	30 600
3. Матеріали для посадки (7% від загальної вартості рослинного матеріалу)	-	-	191 859
4. Догляд за рослинами 4 рази на місяць	4	2200	8800
5. Всього:	-	-	234 359

Додаток У
Асортимент рослин

Epipremnum pinnatum

Nephrolepis exaltata

Asparagus setaceus benamina

Ficus

Spathiphyllum wallisii

Radermachera sinica

Додаток У1

Aglaonema «Silver moon»

Cyathea Cooperi

Chamaedorea elegans

Schefflera actinophylla

Zamioculcas zamiifolia

Sansevieria trifasciata